



Republika e Kosovës
Republika Kosovo – Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

VI saziv

Jesenja sesija

Komisija za javnu administraciju, lokalnu samoupravu i medije

Sednica br. 44

Priština, 12. decembar 2018. u 13:00 časova

Zgrada skupštine, sala N-302

Zapisnik

Sednici su prisustvovali: Nait Hasani, Shqipe Pantina, Valon Ramadani, Adem Mikullovc, Imet Rrahmani, Arban Abrashi, Xhevahire Izmaku, Rasim Selmanaj, Milaim Zeka i Albert Kinolli.

Odsutna: Jasmina Živković.

Sednici su prisustvovali i predstavnici: BIRN-a i predstavnici Kancelarije EU-a na Kosovu.

Osoblje za podršku komisije: Drita Morina i Mirjeta Heta.

Sednicu je predsedavao: Nait Hasani, predsednik komisije.

Dnevni red:

1. Usvajanje dnevnog reda;
2. Razmatranje predloga za izradu nacrtu zakona za Nezavisnu komisiju za medije;
3. Razno.

1. Usvajanje dnevnog reda

Dnevni red je usvojen sa jednom dodatnom tačkom dnevnog reda, kao druga tačka dnevnog reda, koja glasi:

Razmatranje zaključka Predsedništva skupštine br. 06-P-087, od 3.12.2018. godine, prema kojem se komisija zadužuje da razmotri Odluku predsednika Kosova za Zakon o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama, br. 06/L-043, usvojen od Skupštine Kosova, 7. novembra 2018. godine.

2. Razmatranje odluke predsednika Kosova za Nacrt zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama

Nait Hasani, navodeći tačku 84.6 Ustava Kosova, upoznao je komisiju o pravu predsednika za vraćanje zakona na ponovno razmatranje, i nad tim pravom, Predsedništvo skupštine je nakon razmatranja odluke Predsednika, zadužio Funkcionalnu komisiju za razmatranje primedbi predsednika o zakonu, koji je skupština usvojila 7. novembra 2018. godine.

On je rekao da je komisija u fazi izmene i dopune uzela za model zakon Nemačke, kao država sa zakonskom infrastrukturom prema standardima EU-a. Takođe, on je istakao da ne stoji činjenica da je Skupština povredila ustavnost usvajanjem tog zakona.

Shqipe Pantina, ne želeći da ponovi predloge koje je imala u postupku drugog razmatranja, predložila je da komisija usvoji primedbe predsednika za zakon i izjavila je da je njen glas za usvajanje primedbi.

Valon Ramadani, je rekao da predsednik nema pravo da daje primedbe u obliku amandmana za nijedan zakon. On je izjavio da će biti suzdržan tokom glasanja o odluci predsednika.

Milaim Zeka, je rekao da u ime NVO-a na Kosovu, više od 9000 biznisa, banka, koledža deluju i funkcionišu ne plaćajući takse državi, stoga neće podržati odluku predsednika.

Komisija je sa **5 glasova „protiv”** - Nait Hasani, Imet Rrahmani, Milaim Zeka, Adem Mikullovc i Albert Kinolli; **4 glasova „za”** - Shqipe Pantina, Xhevahire Izmaku, Arban Abrashi, Rasim Selmanaj i **1 „uzdržan”** - Valon Ramadani, donela sledeću:

P R E P O R U K U

Da se ne usvoji Odluka predsednika Republike Kosovo, od 23.11.2018, za čl. 3. (1.3), 15. (2), 16. (2), 17. (2), 18. (2), 37., 38. (3.4 i 5.4), 41. (1. (1.2), 2. i 3.), 47. (2) Zakona br. 06/L-043 o Slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Nacrt zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama, sastavljen je Ministarstva javne administracije, a usvojen je od Vlade Republike Kosovo, odlukom br. 09/20, od 20.12.2017. godine.

Cilj ovog Nacrta zakona je određivanje pravila za osnivanje, registrovanje, funkcionisanje, obustavljanje, ukidanje, sprečavanje delovanja i ispisivanje nevladinih organizacija u Republici Kosovo. Odgovorni organ za primenu ovog Nacrta zakona je Ministarstvo javne uprave – Departman za nevladine organizacije.

Na održanoj sednici 20.02.2018. godine, Komisija je razmotrila i usvojila u načelu, i tražila je od Skupštine da usvoji Nacrt zakona.

Skupština Republike Kosovo, na plenarnoj sednici, održanoj 15.03.2018. godine, usvojila je u načelu Nacrt zakona i zadužila je Komisiju za javnu administraciju, lokalnu samoupravu i medije,

kao funkcionalnu komisiju i za izveštavanje, kao i stalne komisije, da u predviđenom roku u Poslovniku skupštine podnesu Skupštini izveštaje sa preporukama.

Komisija je 18.04.2018. god. Održala javnu raspravu o Nacrtu zakona o slobodi pridruživanja u nevladinim organizacijama, gde su od 65. pozvanih nevladinih organizacija učestvovala samo 10.

Komisija je razmotrila Nacrt zakona o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama, na sednicama održanim: 15.03, 18.04, 07.05, 28.05, 11.07, 25.07, 31.07 i 17.10.2018. godine i tokom razmatranja Nacrta zakona, donela je trideset i sedam (37.) amandmana.

Izveštaj sa amandmanima je prosleđen stalnim komisijama, dana 31.07.2018. godine, kako bi ga iste razmotrile prema nadležnostima.

Stalne komisije su razmotrile Nacrt zakona i izveštaj sa amandmanima komisije. Komisija za budžet i finansije, Komisija za zakonodavstvo, mandate, imunitete, poslovnik skupštine i nadgledanje agencije protiv korupcije, Komisija za prava i interese zajednica i povratak i Komisija za evropske integracije nisu imale primedbe ili komentare na nacrt zakona i amandmane funkcionalne komisije.

Dana 17.10.2018. godine, nakon razmatranja od strane stalnih komisija, Komisija je prosledila Nacrt zakona na drugo čitanje.

Skupština, na svojoj redovnoj sednici od 07.11.2018. godine, izređala je kao 10. tačku – Drugo razmatranje Nacrta zakona o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama. Skupština je usvojila Zakon br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama sa 60. glasova „za”, 1 „protiv” i 2 „uzdržana” glasova.

Predsednik skupštine, na osnovu člana 80. (2) Ustava Republike Kosovo i člana 61. (1) Poslovnika Skupštine, 7. novembra 2018. godine, potpisao je usvojeni zakon od Skupštine i prosledio je dalje kod Predsednika na objavljivanje.

Predsednik Republike Kosovo, dana 23.11.2018. godine, na osnovu svojih ustavnih nadležnosti, doneo je „Odluku za povraćaj na ponovno razmatranje Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama, usvojen od skupštine dana 07.11.2018. godine, i primljenog od Kancelarije Predsednika Republike Kosovo, dana 19.11.2018. godine.

Predsedništvo skupštine, dana 03.12.2018. godine, prosledilo je komisiji odluku predsednika za ponovno razmatranje i za predstavljanje izveštaja sa preporukama Skupštini, u roku od dve nedelje.

U svojoj odluci, predsednik preporučuje skupštini sledeće:

Čl. 3. (1.3), 15. (2), 16. (2), 17. (2), 18. (2), 37., 38. (3.4 i 5.4), 41. (1. (1.2), 2. i 3.), 47. (2) Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama, nisu u skladu sa članom 44. (1) Ustava Republike Kosovo, i sa najboljim međunarodnim praksama za slobodu udruživanja:

- 1.1. Definicija nevladine organizacije (NVO) sa dva značenja, kao što je učinjeno članom 3. (1.2 i 1.3) Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama, stvara nejasnoće u primeni odredaba zakona i čini taj zakon neprimenjivim.
- 1.2. Odredba člana 15. (2), u Zakonu br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama, gde se kaže da akt osnivanja treba da se potvrdi kod Notara i da za pravna lica nije predviđeno da akt osnivanja bude potpisan i od ovlašćenog zastupnika pravnog lica, otežava slobodu udruživanja i u suprotnošću je sa ustavnim vrednostima i duhom. Najbolje prakse registracije NVO-ova promovišu jednostavne, lake, brze i besplatne postupke.
- 1.3. Odredba člana 16. (2), u Zakonu br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama, gde se kaže da udruženje treba da se osnuje od najmanje sedam (7) lica, ograničava slobodu udruživanja i u suprotnošću je sa ustavnim vrednostima i duhom, jer udruženje podrazumeva dobrovoljnu grupu lica zajedničkih interesa, ciljeva ili aktivnosti. Po pravilu, jedan pojedinac se ne može smatrati grupom, već dva i više, koji se trebaju udružiti kako bi unapredili svoje zajedničke interese. Zbog toga, najbolje prakse zahtevaju da za osnivanje udruženja trebaju biti najmanje 2. osnivača. Do sada su udruženja u Republici Kosovo osnovana od tri (3.) ili više lica, i umesto da se unapredi ova dobra praksa, izgrađena godinama, ovim članom se stvaraju poteškoće za osnivanje udruženja, zbog povećanja minimalnog broja osnivača.
- 1.4. Odredba člana 17. (2), u Zakonu br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama, gde se kaže da Fondacija treba biti osnovana od tri (3) ili više lica, ograničava slobodu udruživanja što je u suprotnošću sa ustavnim vrednostima i duhom, jer, dok Udruženja omogućuju ujedinjenje lica, Fondacije su oblici organizovanja koje se karakterizuju činjenicom da nemaju članove, mogu se osnovati kapitalom, testamentom ali i nasleđivanjem. Nevažan je broj osnivača Fondacija, a ovaj oblik organizovanja nema članova. Sa određenim brojem ovim članom, od tri (3) ili više lica, samo se stvaraju poteškoće za osnivanje.
- 1.5. Odredba člana 18. (2), u Zakonu br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama, gde se kaže da Institut treba biti osnovan od tri (3.) ili više lica,

ograničava slobodu udruživanja i u suprotnošću je sa ustavnim vrednostima i duhom, jer su Instituti oblik organizovanja koji se karakterizuju činjenicom da nemaju članove i osnov za osnivanje i funkcionisanje instituta je znanje i usluga. Nevažan je broj osnivača instituta, pošto ovaj oblik organizovanja nema članova. Sa određenim brojem u ovom članu od tri (3) ili više lica, samo se stvaraju poteškoće za osnivanje.

- 1.6. Član 37. Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama, mimoide kao aktivnost ekonomskog razvoja, da bi bila prvenstvena aktivnost, za one NVO registrovanih da bi mogli podneti zahtev za status javne profitabilnosti, ujedno ne predviđa da NVO sa statusom javne profitabilnosti, da uživa pravo oslobađanja od poreza i poreskih i fiskalnih olakšica, što je esencijalno da NVO – ima sa statusom javne profitabilnosti olakša posao koji je od javnog interesa. Ujedno, stavovi 1 i 3. člana 37., ovog Zakona u međusobnoj su koliziji, jer stavom 1. se definiše da registrovana NVO može podneti zahtev za status javne profitabilnosti, stav 3. definiše da NVO ne može podneti zahtev za takav status, prilikom registrovanja istog.
- 1.7. Član 38. (3.4) Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama, obavezuje sve NVO da godišnjem izveštaju prilažu i izveštaj revizije, što je suprotno stavu 8. člana 38. ovog Zakona gde se definišu NVO-i koji podležu reviziji finansijskih pregleda. Dok član 38. 5.4, kao i član 37. mimoidu ekonomski razvoj kao primarnu aktivnost.
- 1.8. Član 41. (1.2) Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama, definiše da NVO se ugasi kada postane neaktivna, shodno Zakonu. Ova odredba stvara pravnu nesigurnost u slobodi udruživanja i funkcionisanja NVO-a, jer nema definisanja „šta nije aktivno” što stvara prostor za razna tumačenja. U članu 41.2. i 3. ovog Zakona definiše se da u slučaju gašenja NVO-a preostala imovina nakon izmirenja obaveza NVO-a, prenosi se drugom NVO-u registrovanom u Republici Kosovu, ili ostalim institucijama sa istim ili sličnim ciljevima. Dileme su koje su ostale institucije, osim NVO-a kojima se može preneti imovina.

- 1.9. Član 47. (2) Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama, definiše rok o NVO-ima za usklađivanje statuta, ali nije ostavljena mogućnost NVO-ima koji su bili osnivani kao udruženja ili fondacije da traže promenu oblika organizovanja, s obzirom na član 19. ovog Zakona, da NVO, osim kao udruženje i fondacija može se organizovati i kao institut.
2. Član 44. (1) Ustava Republike Kosova, garantira slobodu udruživanja i da ta sloboda obuhvaća u sebi pravo svakoga za osnivanje organizacije bez potrebe da obezbedi dozvolu, da bi postao ili ne bio član određenog organizacije, kao i za aktivno učešće u određenu organizaciju.
3. Skupština Republike Kosova, shodno članu 44. Ustava Republike Kosova i dobre međunarodne prakse, mora da se u Zakonu br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama, definišu norme koje garantiraju slobodu udruživanja, i pravo svakoga za formiranje organizacije bez potrebe da obezbede dozvolu da bi bili ili ne bi bili članovi organizacije kao i da učestvuje u aktivnostima određene organizacije i da definiše prikladna i ne birokratska pravila za osnivanje, registrovanje, funkcionisanje, prestajanje, gašenje, zabranu delovanja i otpis nevladinih organizacija u Republiku Kosova.

PREDLOG ZA PONOVRNO RAZMATRANJE

4. Imajući u obzir primedbe koje su date kod dela obrazloženja, Skupština Republike Kosova preporučuje:
- 4.1. Odredba člana 3. (1.3) Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladine organizacije, da se preformuliše, kao u nastavku:
„Strana ili međunarodna nevladina organizacija (NVO) – je pravni neprofitabilni subjekat, osnivan van teritorije Republike Kosova“.
- 4.2. Odredba člana 15. (2) Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladine organizacije, da se preformuliše, kao u nastavku:
„Osnivački akt se potpiše od svakog osnivača. Za pravna lica, osnivački akt se potpiše od strane ovlašćenog lica pravnog lica“.

- 4.3. Odredba člana 16. (2) Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladine organizacije, da se preformuliše, kao u nastavku:
„Udruženje se osniva od tri (3) ili više lica“.
- 4.4. Odredba člana 17. (2) Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladine organizacije, da se preformuliše, kao u nastavku:
„Fondacija se osniva od jednog (1) ili više lica“.
- 4.5. Odredba člana 18. (2) Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladine organizacije, da se preformuliše, kao u nastavku:
„Institut se osniva od jednog (1) ili više lica.;
- 4.6. Odredbom člana 37. 1 i 2. Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladine organizacije, dodaje se i aktivnost „ekonomski razvoj“.
- 4.7. Odredba člana 37. (3) Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladine organizacije, da se preformuliše, kao u nastavku:
„NVO može da podnese zahtev za javnu profitabilnost, prilikom registrovanja NVO-a ili kasnije. Departman dozvoljava status za javnu profitabilnost NVO-a, ako se dokumentima registrovanja dokaže da ciljevi i delatnost NVO-a ispunjavaju zahteve ovog člana“.
- 4.8. Odredba člana 37. (4) Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladine organizacije, da se preformuliše, kao u nastavku:
„Razmatranje zahteva NVO-a za priznavanje statusa javne profitabilnosti, koji uživaju pravo za oslobađanje od poreza i od poreskih i fiskalnih olakšica, vrši će se unutar rokova i prema procedurama iz člana 25. i 26. ovog Zakona“.
- 4.9. Odredba člana 38. (3.4) Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladine organizacije, da se preformuliše, kao u nastavku:
„3.4. izveštaj revizije, kao što se zahteva stavom 8. ovog člana“.
- 4.10. Odredba člana 38. (5.4) Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladine organizacije, da se preformuliše, kao u nastavku:
„5.4. NVO sa statusom javne profitabilnosti iz oblasti obrazovanja, zdravstva ili ekonomskog razvoja predaje i dodatne informacije o...“.

- 4.11. Odredba člana 41. (1 (1.2)) Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladine organizacije, da se preformuliše, kao u nastavku:
„1.2. Kada NVO bude nesolventno shodno aktuelnom zakonu...“.
- 4.12. Odredba člana 41. (2) Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladine organizacije, da se preformuliše, kao u nastavku:
„U slučaju gašenja NVO-a, koja je iskoristila poreske, fiskalne olakšice ili javne donacije, preostala imovina nakon izmirenja obaveza NVO-a, prenosi se drugom NVO-u registrovanom u Republici Kosovu, ili ostalim institucijama sa istim ili sličnim ciljevima“.
- 4.13. Odredba člana 41. (3) Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladine organizacije, da se preformuliše, kao u nastavku:
„NVO se definiše na osnovu statuta ugašenog NVO-a, odlukom najvišeg upravnog organa ugašenog NVO-a, ili odlukom dotičnog suda“.
- 4.14. Odredba člana 47. (2) Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladine organizacije, da se preformuliše, kao u nastavku:
„NVO usklađuje svoj statut sa ovim Zakonom u roku od jedne (1) godine od dana stupanja ovog Zakona na snagu. Prema procedurama i roku definisanog pod zakonskim aktom, registrovana NVO kao udruženje ili fondacija, od stupanja na snagu ovog Zakona, mogu da zahtevaju od Departmana promenu oblika organizacije u Institut“.

5. Proglašenje Zakona br. 06/L-043 o slobodi udruživanja u nevladine organizacije, sadržajem koji je usvojen u Skupštinu Republike Kosovo, dana 07.11.2018. godine, ugroziće se sloboda garantovanog udruživanja Ustavom i zakonodavstvom Republike Kosova i kao posledica toga, štetno je za legitimne interese Republike Kosova.

Komisija je na sednici od 12.12.2018, razmatrala je Odluku Predsednika za vraćanje Zakona i sa pet (5) glasova „Protiv“, 4 (četiri) glasova „Za“ i jedan (1) uzdržani glas odlučila kao u dispozitivu ove preporuke.

3. Razmatranje predloga za izradu nacrt zakona za Nezavisnu komisiju za medije

Nait Hasani, je obavestio komisiju o dodatnim amandmanima za Nacrt zakona o NKM-u, od NKM-a.

Shqipe Pantina, je predložila da pre nego što se izrade amandmani, budu pozvane sve grupe od interesa koje za svoje funkcionisanje za osnov imaju zakon o NKM-u.

Xhevahire Izmaku, je predložila da pre izrade amandmana budu konsultovani sa NKM-om.

Zaključak: Dodatni amandmani za Nacrt zakona o NKM-u, su usvojeni od komisije.

4. Razno

Valon Ramadani, je predložio da se za narednu sednicu pozove Odbor RTK-a, da obaveste komisiju u vezi sa poništenjem konkursa za izbor Generalnog direktora RTK-a.

Shqipe Pantina, je obavestila komisiju da u Nacrtu zakona o budžetu za 2019. godinu nije odvojen budžet za digitalizaciju, i predložila je da komisija izradi amandmane za dodelu budžeta za digitalizaciju, i da se pozove ministar za ekonomski razvoj, kako bi upoznao komisiju po pitanju digitalizacije.

Zaključak: oba predloga su usvojena od komisije.
Sednica je završena u 14:20. časova.

Pripremlilo:
Osoblje za podršku komisije

Predsednik komisije,

Nait Hasani